

Verksamhetsberättelse för 2006

Innehållsförteckning

1. Funktionärer
 - 1.1. Stämмоvalda funktionärer
 - 1.2. Övriga funktionärer
 2. Styrelsemöten
 3. Medlemmar
 4. Informations spridning
 - 4.1. Utskick till medlemmarna
 - 4.2. Hemsidan
 - 4.3. Massmedia
 5. Aktiviteter för medlemmarna
 6. Projekt
 - 6.1. Björkbacken ("Pettsons hage")
 - 6.2. Fjärilarnas marker i Stora Vika
 - 6.3. Valet 2006
 - 6.4. Strandskydd
 - 6.5. Natur- och miljövård på golfbanor
 7. Skrivelser i planärenden m.m.
 - 7.1. Småbåtshamn vid Nickstaviken
 - 7.2. Bergtäkt vid Väggarö
 - 7.3. Marinan på Himmelsö
 - 7.4. Storhamn vid Norvik
 - 7.5. Bostäder vid Hamnviken
 - 7.6. Gång- och cykelplan
 - 7.7. Golfby vid Ristomta
 8. Övrigt
- Bilaga A. Vår- och sommarprogrammet samt höstprogrammet
Bilaga B. Naturskyddsföreningens synpunkter på storhamnsplanerna

1. Funktionärer

1.1. Stämموvalda funktionärer

	<u>T o m årsstämman 2006</u>	<u>Fr o m årsstämman 2006</u>
Ordförande	Tore Söderqvist	Tore Söderqvist
Kassör	Staffan Lundquist	Staffan Lundquist
Sekreterare	Ylva Skilberg	Ylva Skilberg
Ledamot	Pia Engström	Pia Engström*
Styrelsesuppleant	Bengt-Åke Johansson	Bengt-Åke Johansson
Valberedning	Anders Björlin (sam.k.) Arnold Persson Gun Svedman	Gun Svedman (sam.k.) Anders Björlin Arnold Persson
Revisorer	Anders Björlin Heli Persson	Anders Björlin Heli Persson
Revisorssuppleant	Arnold Persson	Arnold Persson

*) Pia Engström avsade sig sina uppdrag i föreningen i juni 2006.

1.2. Övriga funktionärer

Hemsidesansvarig: Jan Norlin.

NNF:s representant i projektet "Natur- och miljövård på golfbanor" (drivs av Naturskyddsföreningen i Stockholms län): Gun Svedman.

2. Styrelsemöten

Styrelsen har hållit två protokollförda möten (2 februari och 20 november) och i övrigt haft kontakter via telefon, e-post och i anslutning till medlemsaktiviteterna.

3. Medlemmar

Följande tabell visar medlemsantalet per 31 december under åren 2001-2006:

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Huvudmedlemmar	315	336	323	313	305	314
Familjemedlemmar	127	198	182	172	186	205
Totalt medlemsantal	442	534	505	485	491	519

4. Informationspridning

4.1 Utskick till medlemmarna

Två utskick gjordes till medlemmarna under året: vår- och sommarprogrammet respektive höstprogrammet. Programmen finns i bilaga A. De medlemmar som fick programmen med vanlig post tillfrågades om vilka som framledes vill ha utskick per e-post i stället. Cirka 30 medlemmar var registrerade i e-sändlistan den 31 december 2006. Programmen lades dessutom ut på NNF:s hemsida (www.nynashamn.snf.se).

4.2 Hemsidan

NNF:s hemsida www.nynashamn.snf.se är ett viktigt instrument för att sprida information om föreningens arbete. Jan Norlin har varit ansvarig för hemsidan under 2006 och då gjort stora insatser för att utveckla den. Han har dels reformerat dess utformning och dels löpande lagt in nytt material.

4.3 Massmedia

Information om programpunkter förs vanligen in som föreningsmeddelanden i Nynäshamns Postens föreningsspal. Ibland tar NP även in programpunkterna i "På Gång"-spalten.

Under året innehöll NP bland annat följande nyhetsartiklar i vilka NNF nämndes:

- "Ekokommunen, vad blev det av den?", artikel 31 mars.
- "Slå ett slag för ängen – på ängen", artikel 4 augusti inför Ängens Dag, jfr avsnitt 6.1.
- "Partiernas samlade svar på frågor om den lokala miljön", artikel 5 september, jfr avsnitt 6.3.
- "Kritik mot Norviks industrispår", artikel 12 december, jfr avsnitt 7.4.

När det gäller insändare skrev aktiva i NNF bland annat följande:

- "Värna strandskyddet i kommunen" (NP 14 mars, Tore Söderqvist).
- "Minska miljöförstöringen genom att satsa på närodlade produkter" (NP 28 mars, Pia Engström).
- Replik på "Vad är sant och falskt om Norviksprojektet" (NP 12 maj, Tore Söderqvist, Mårten Wallberg, Pia Engström och Susanne Ortmanns).

5. Aktiviteter för medlemmarna

Lördagen den 18 mars: Røjning på Björkbacken vid Torp i Sorunda, se vidare avsnitt 6.1. Røjningen fick ställas in på grund av alltför stort snödjup.

Torsdagen den 30 mars: Juristen Tomas Beckman berättade på Naturskolan i Ösmo om nuläget och framtiden när det gäller strandskyddslagen, jfr även avsnitt 6.4. Sju åhörare.

Lördagen den 8 april: Årsstämma i Sockenstugan i Ösmo. Fem närvarande medlemmar.

Lördagen den 22 april: Fagning på Björkbacken vid Torp i Sorunda, se vidare avsnitt 6.1. Fem deltagare.

Lördagen den 10 juni: Utställning om *Mer natur där du bor!* på Nynäshamns Trädgårdsamatörers växtmarknad i Svandammsparken i Nynäshamn. Ylva Skilberg ansvarade för utställningen. Styrelsen tackar Lennart Håkansson för assistans.

Lördagen den 5 augusti: Ängens Dag, slåtter på Björkbacken vid Torp i Sorunda, se vidare avsnitt 6.1. Fyra deltagare.

Söndagen den 1 oktober: Vandring i Rosenlundsskogens naturreservat vid Djursnäs i Ösmo under ledning av Ulf Birgersson. Åtta deltagare.

Söndagen den 15 oktober: Røjning av sly för att gynna fjärilsfaunan vid kalkstensbrottet i Stora Vika, se vidare avsnitt 6.2. Tre deltagare.

Söndagen den 12 november: Røjning på Björkbacken vid Torp i Sorunda, se vidare avsnitt 6.1. Fyra deltagare.

6. Projekt

6.1. Björkbacken ("Pettsons hage")

NNF fortsatte under 2006 med sitt bidrag till skötseln av hagmarken Björkbacken ("Pettsons hage") vid Torp i Sorunda. Den natursköna hagen har höga naturvärden som hotas av igenväxning. Sedan några år tillbaka har den varit föremål för projektet *Först UTE sedan IT*, med Sunnerbyskolan och Naturskolan som ansvariga. NNF hoppas kunna bidra till en hävd av hagen som bevarar och berikar dess naturvärden. Skötselplanen är tillgänglig för nedladdning via NNF:s hemsida.

Tre medlemsaktiviteter anordnades i Björkbacken under 2006: Fagning (22 april), slåtter (5 augusti) och røjning (15 oktober). Røjningen gick i första hand ut på att forsla avverkade träd och annat brännbart till eldningsplats och elda upp detta. Vid slåttern liades en cirka 1200 m² stor yta. Styrelsen tackar särskilt Heli, Arnold och Niklas Persson för deras arbetsinsatser i hagen. Heli Persson har därutöver ansvarat för samordnande kontakter med Naturskolan och Sunnerbyskolan.

6.2. Fjärilarnas marker i Stora Vika

NNF driver tillsammans med Nynäshamns kommun och markägaren Talloil projektet *Fjärilarnas marker i Stora Vika*, som i nuläget finansieras av statliga naturvårdsmedel. Projektet går bland annat ut på att gynna den rika insektsfaunan runt kalkstensbrottet genom røjningar samt att utforma en natur- och kulturstig som informerar om området.

NNF organiserade en småskalig røjning som medlemsaktivitet den 15 oktober och har tillsammans med entomologen Göran Palmqvist arbetat med texter för natur- och kulturstogens skyltar. Stigens invigning blir den 2 juni 2007.

6.3. Valet 2006

Inför valet 2006 kontaktade NNF i början av augusti samtliga politiska partier som var registrerade för valet till kommunfullmäktige och bad om en beskrivning av vilken politik avseende kommunens miljö och natur som partiet vill föra under nästa mandatperiod. Resultatet av denna förfrågan sammanfattades i nedanstående pressmeddelande, som resulterade i en artikel i Nynäshamns Posten den 5 september. Alla inkomna svar finns redovisade på NNF:s hemsida.

PRESSMEDDELANDE

Inför valet 17 september: Nu finns viktiga fakta om vilken politik partierna vill föra för kommunens miljö och natur

Nynäshamns Naturskyddsförening har frågat alla partier som är registrerade till valet för kommunfullmäktige om vilken politik avseende kommunens miljö och natur de vill föra under nästa mandatperiod. Allians för Nynäshamn gav ett gemensamt svar för centerpartiet, moderaterna och kristdemokraterna. Centern gav dessutom ett separat svar. Vidare besvarades vår förfrågan av folkpartiet, miljöpartiet, pensionärspartiet, realpolitiska partiet, socialdemokraterna, sorundanet och vänsterpartiet. Alla svar finns redovisade på vår hemsida www.nynashamn.snf.se.

Svaren visar att det finns stora och viktiga skillnader mellan partierna, både i den politik de vill föra och i sättet på att beskriva sin politik. Några exempel:

- Av de stora partierna skiljer sig alliansen från mängden genom sin mycket korta beskrivning av sin lokala miljöpolitik. I övrigt väljer alliansen att säga att de ska arbeta för att på lokal nivå konkretisera alliansens mål för miljöpolitiken på riksplanet. En mer detaljerad och konkretiserad lokal miljöpolitik redovisas av centern, folkpartiet, miljöpartiet, socialdemokraterna, sorundanet och vänsterpartiet.
- Planerna på en container- och ro/ro-hamn vid Norvik tillhör tveklöst en av de mest omdebatterade miljöfrågorna i kommunen, bland annat på grund av de stora lokala miljöeffekter som skulle uppstå. Partiernas hållning i denna fråga kan sammanfattas på följande sätt:
 - Miljöpartiet och sorundanet säger nej till Norvik.
 - Folkpartiet, socialdemokraterna och vänsterpartiet säger ja.
 - Alliansen och pensionärspartiet nämner inte Norvik.
 - Centern säger i sitt separata svar att miljöprövningen blir avgörande.
 - Realpolitiska partiet vill ha en transithamn i stället.
- En annan omdebatterad och aktuell miljöfråga är planerna på ett bostadsområde på strandskyddad mark vid Hamnviken. Här gäller sammanfattningsvis:
 - Miljöpartiet och vänsterpartiet säger tydligt nej till planerna.
 - Pensionärspartiet säger att strandskyddet ska värnas.
 - Folkpartiet och socialdemokraterna säger ja, liksom realpolitiska partiet.
 - Alliansen och sorundanet nämner inte Hamnviken eller strandskydd.
 - Centern säger i sitt separata svar att strandskyddet ska kunna upphävas intill exempelvis stadsnära samlad bebyggelse.

Det finns också exempel på frågor där de flesta partier tycker likadant. Satsning på förnyelsebara källor till energi eller att miljöbränsle ska kunna tankas i kommunen är en fråga som nämns av alliansen, centern, miljöpartiet, pensionärspartiet, socialdemokraterna, sorundanet och vänsterpartiet.

Tore Söderqvist, ordförande i Nynäshamns Naturskyddsförening, kommenterar undersökningens resultat:

- Vi har gjort undersökningen för att våra 500 medlemmar och alla andra kommuninvånare ska ha denna viktiga information som underlag för valet av parti den 17 september. Informationen är nu lättillgänglig från vår hemsida. Där kan alla på ett praktiskt sätt jämföra vad partierna säger om sin politik för kommunens miljö och natur. Det

finns stora skillnader mellan partierna, och jag tycker att det är mycket viktigt att väljarna får kunskap om skillnaderna före valet.

Frågor om undersökningen besvaras av Tore Söderqvist, tfn 076-2475796.

6.4. Strandskydd

NNF deltar i det projekt om bevakning av kommunala dispenser från strandskyddsbestämmelserna som Naturskyddsföreningen i Stockholms län startade under 2005. Tack vare hjälp från Gun Svedman kunde en överenskommelse träffas med Nynäshamns kommun om att kopior av dispensbeslut skickas dels till NNF och dels till projektledaren Tomas Beckman. Tomas Beckman har möjlighet att se till att Naturskyddsföreningen överklagar dispensbeslut om skäl bedöms föreligga för överklagan.

6.5. Natur- och miljövård på golfbanor

Gun Svedman är NNF:s representant i projektet *Natur- och miljövård på golfbanor*, som drivs av Naturskyddsföreningen i Stockholms län. Nedan följer några fakta om miljöarbetet på Nynäshamns golfklubb, vars golfbana ligger vid Körunda i Ösmo:

Nynäshamns golfklubb tillsatte 2001 en miljökommitté med uppgift att utarbeta en miljö- och naturvårdsplan. I miljökommittén ingick klubbchef Thomas Ahlberg, Nanne Brödjegård, som ansvarar för golfbanans skötsel, medlemmarna Hjärdis Stendahl, Ove Garnås och Gun Svedman som även representerat Nynäshamn naturskyddsförening. Miljökommittén arbetade fram en åtgärdsplan som resulterade i att klubben år 2002, som första klubb i Stockholms län, tilldelades Svenska golfförbundets miljödiplom.

Klubben arbetar nu efter åtgärdsplanen på olika områden. För att öka den biologiska mångfalden har till exempel ett stort antal fågelholkar av olika storlekar satts upp på golfbanans område under våren 2004 och 2005. Diskussioner förs hur dammarna kan byggas om för att gynna djurlivet och hur ängs- och hagmarksfloran ska kunna gynnas.

Mårten Wallberg, ordförande för Naturskyddsföreningen i Stockholms län, har år 2004 dragit igång projektet *Natur- och miljövård på golfbanor* tillsammans med Stockholms golf förbund. Han har sökt pengar från Landstinget för projektet. Målet är att öka den biologiska mångfalden på golfbanorna och minska banornas negativa miljöpåverkan. Projektet genomförs i samarbete med fyra golfklubbar. Förutom Nynäshamns golfklubb är Vaxholm, Viksjö och Björkhagen med i projektet. Målen är

- Minskad förekomst och användning av miljö- och hälsofarliga ämnen, fossila drivmedel och energi för uppvärmning.
- Ökade förutsättningar för biologisk mångfald (t.ex slätter av ängar eller ombyggnad av dammar för att gynna vattenlevande organismer).

Inom projektets ram har biotopkarteringar utförts på delar av golfbanan som examensarbeten av studenter vid Stockholms universitet under sommaren 2005. Meningen är att resultatet av projektet ska spridas och öka natur- och miljöarbetet på övriga golfklubbar.

De senaste åren har även det nationella Svenska golfförbundet arbetat för att få till stånd ett mer långtgående natur- och miljö tänkande med ett helhetsperspektiv på golfsportens miljöpåverkan. I slutet av år 2004 tog de fram en "Miljövision & Strategi" som ska ligga till grund för alla golfbanors miljöarbete.

7. Skrivelser i planärenden m.m.

NNF bevakar pågående planärenden m.m. och deltar i samråd efter förmåga. Med tanke på den stora mängden planärenden är en hård prioritering nödvändig. Nedan framgår vilka ärenden som prioriterades under 2006.

7.1. Småbåtshamn vid Nickstaviken

NNF gav under 2006 synpunkter på kommunens förslag till detaljplaneprogram för ny småbåtshamn m.m. vid Nickstaviken. Synpunkterna finns redovisade nedan.

Nynäshamns kommun
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
149 81 Nynäshamn

28 december 2006

Synpunkter på förslag till detaljplaneprogram för Nickstaviken (upprättad 2006-09-14, dnr 2002.0457)

Vi har tagit del av ovanstående förslag till detaljplaneprogram och lämnar härmed följande synpunkter.

Enligt lagen är strandskyddets syften att trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv och att bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet. Därför är vår allmänna inställning att strandskyddad mark ska förbli oexploaterad. Intrång i strandskyddet får endast ske i undantagsfall och i så fall utan att strandskyddets syften motverkas. De förändringar som föreslås i detaljplaneprogrammet kan utgöra ett sådant undantag, men det krävs då att förändringarna genomförs med omsorg och utgår från vad den marina miljön tål. Mer specifikt anser vi följande:

1. Den föreslagna utökningen av pontonbryggor i Nickstaviken är mycket stor. Det rör sig om en ökning med nästan 200 procent (från nuvarande ca 240 båtplatser till 700). Det här är troligen en alltför stor ökning för att vara förenlig med bevarade livsvillkor för djur- och växtlivet i Nynäsviken inklusive Nickstaviken. Området måste vara föremål för en noggrann marinbiologisk undersökning så att det kan göras en vetenskaplig bedömning av vilken ökning som är förenlig med bevarade livsvillkor. Undersökningen måste vidare ta hänsyn till de speciella förhållanden som kännetecknar Nynäsviken med dess trånga inlopp och begränsade vattenomsättning. Den långa vägen ut till öppet vatten gör att de allra flesta båtar kommer att gå för motor under en lång sträcka, vilket leder till en betydande ny miljöbelastning. Antalet båtplatser måste anpassas efter vad den marina miljön tål. Det är av största vikt att förutsättningarna för t.ex. fiskfaunan inte försämras.
2. En ökning av antalet båtplatser leder till större lokala utsläpp av föroreningar som t.ex. oljespill. Därför bör kommunen ställa höga miljökrav på de tilltänkta båtverksamheterna (inklusive bryggföreningarna/båtklubbarna), så att t.ex. användningen av miljövänliga båtbränslen maximeras och användningen av farliga kemikalier minimeras. Ett kontrollprogram för att se till att kraven efterlevs bör också utformas.
3. Förslaget att göra en översyn av befintliga bryggor och låta ta bort de olovliga är bra. Det är viktigt att en sådan borttagning av bryggor verkligen blir ett resultat av den föreslagna förändringen vid Nickstaviken, så att resultatet inte enbart blir nytillskott av bryggor.
4. Att låta allmänheten ha bra tillgång till strandlinjen är en god tanke, och för att uppnå detta kan det vara en god idé att skapa sammanhängande gångstråk. Detta får dock inte medföra några stora förändringar av strandlinjen eller leda till följdexploateringar. I förslaget talas om "strandpark", och om detta betyder ett alltför kraftigt "iordningsställande" av naturen kan växters och djurs naturliga livsmiljö drabbas. Största varsamhet bör iakttas när det gäller förändringar av de naturliga strandmiljöerna, och några följdexploateringar bör inte tillåtas.
5. Vi frågar oss hur det är tänkt att ordna vinteruppläggning av båtarna? Var ska båtarna tas upp, var ska

vinteruppläggningsplatsen? Sådana frågor bör besvaras parallellt med den fortsatta planeringen. Vi förutsätter att vinteruppläggningsplatsen inte blir en följdexploatering som gör intrång på strandskyddet.

6. Vi håller med om att en miljöbedömning krävs. Den MKB som upprättas måste innefatta en tillräckligt ambitiös marinbiologisk undersökning så att den rimliga dimensionen på antalet båtplatser kan bedömas (jfr punkt 1).
7. Kommunen bör utreda om det finns alternativa och mer fördelaktiga platser för en utbyggd småbåtsverksamhet. Norviksområdet kan vara en utmärkt sådan plats om det planerade storhamnsprojektet inte blir verklighet.

Med vänlig hälsning

NYNÄSHAMNS NATURSKYDDSFÖRENING

7.2. Bergtäkt vid Väggarö

NNF gav under 2006 synpunkter på förslag till ny bergtäkt vid Väggarö i Sorunda. Synpunkterna finns redovisade nedan.

Länsstyrelsen
Box 22067
104 22 Stockholm

26 juni 2006

Yttrande ang. ansökan om täktverksamhet på fastigheten Torp 14:1 i Nynäshamns kommun (Väggarö) (Länsstyrelsens ref.: 5511-2005-55115, 0192-40-045)

1. Inledning och sammanfattning

Vi har i våra tidigare synpunkter (daterade 2004-10-29 och 2005-10-30) på den planerade bergtäktsverksamheten understrukt att en allmän plan för hushållning av berg- och schaktmassor och täktverksamhet bör tas fram innan några beslut om eventuella nya täkter tas. Denna synpunkt kvarstår, och vi upprepar den och motiverar den närmare i avsnitt 2.

En sådan allmän plan skulle bland annat innehålla en identifiering av lämpliga platser för bergtäkter. För detta behövs inventeringar av potentiella täktområden, och föreliggande ansökan innehåller just en inventering av alternativa platser för bergtäkt. En sådan inventering är alltså i princip ett bra initiativ, men inventeringen i ansökan innehåller så stora brister att den inte kan ligga till grund för något beslut i ärendet, se avsnitt 3.

I ansökan dras slutsatsen att det saknas motstående intressen till en täktverksamhet. Vi menar att detta är en felaktig slutsats och förklarar varför i avsnitt 4.

Med anledning av ovanstående yrkar vi att Länsstyrelsen avslår föreliggande ansökan om täktverksamhet.

2. Behovet av återvinning och en allmän plan

Vi instämmer rent allmänt i samhällets strävan att ersätta naturgrustäkter med bergtäkter och en högre grad av återvinning av berg- och schaktmassor, jfr Länsstyrelsen faktablad 2003:06 ("Krossat berg och återvunnet material ersätter grus"). Bergtäkter medför dock stora ingrepp i naturen och är störande för t.ex. friluftsliv och närboende. Därför bör återvinning prioriteras i syfte att minimera behovet av att öppna bergtäkter.

Berörda myndigheter bör därför, i samråd med t.ex. Naturskyddsföreningen och branschen, prioritera framtagandet av en plan med bland annat följande innehåll för Nynäshamns kommun och Stockholms län i övrigt:

- En strategi för att i mesta möjliga mån öka återvinningen av berg- och schaktmassor, t.ex. genom att se till att det finns en infrastruktur för detta. Förmodligen kan ett urval av befintliga grustäkter vara lämpliga som platser för mellanlagring, förädling och återvinning (i stället för att användas för fortsatt täkt av naturgrus).
- En inventering av redan tillgängliga berg- och schaktmassor från olika typer av byggen. Inventeringen bör exempelvis gälla de stora mängder krossade bergmassor som enligt Kustplan för Haninge och Nynäshamns kommuner (2002) finns inom området för Musköbasen och vid Älvsnabben. Enligt kustplanen (s. 31) bör dessa bergkrossmassor kunna användas för att täcka behov inom den närmaste regionen på fastlandet.
- En prognos av behovet av nya täkter utifrån annan planerad verksamhet som kan medföra berguttag. Om det föreslagna storskaliga borttagandet av befintliga berg i Norviksområdet utanför Nynäshamn (se detaljplaneprogram för Stockholm/Nynäshamns hamn, Norviksudden, oktober 2005) och det s.k. Pärlefarprojektet i Nynäshamn skulle förverkligas, minskar detta rimligen behovet av annat berguttag i kommunen.
- Identifiering av lämpliga platser för bergtäkter, inklusive en inventering av markägares intresse att upplåta mark för bergtäkt.

Om en plan med en sådan helhetssyn och om återvinning inte prioriteras, är risken stor att bergtäkter öppnas här och var på ett oförutsägbart sätt. Förmodligen är det av godo att bergtäkterna i stället koncentreras till vissa områden. Även om störningar i dessa områden naturligtvis inte kan undvikas, blir verksamheten åtminstone mer förutsägbar, vilket torde leda till färre konflikter med t.ex. närboende. Länsstyrelsens rapport 2000:11 ("Masshantering i Stockholms län") kan ses som en plattform för en sådan plan. **Vi anser att ansökningar om nya bergtäkter inte ska behandlas innan en plan av ovanstående slag finns framtagen.**

3. Alternativa lokaliseringar

Med tanke på behovet i en allmän plan att identifiera lämpliga platser för täktverksamhet är det i princip bra att ansökan innehåller en inventering av alternativa platser för bergtäkter. **Den inventering som redovisas under rubriken "alternativa lokaliseringar" i kompletterande redovisning daterad 2006-02-09 från Terragon AB är dock alldeles för bristfällig för att kunna ligga till grund för beslut i ärendet.**

För det första saknas information om vilka kriterier som har använts för att identifiera alternativa lokaliseringar i sökandens egen berginventering. Hur kommer det sig att just "N Segersäng 92B02" och "Muskan 92B03" har valts ut i sökandens egen berginventering och inte några andra alternativa områden?

För det andra förefaller urvalet av alternativa lokaliseringar vara snedvridet på ett sätt som gör att en täkt vid Väggarö framstår som det bästa alternativet. Områdena "N Segersäng 92B02", "Marsta 92B04" och "Stora Vika 92B05" kännetecknas av höga, mycket höga eller högsta naturvärde. "N Segersäng 92B02" ligger vidare vid Sörmlandsleden och nära marker som planeras för naturreservat (Borgberget). Området "Muskan 9203" är utpekad som av stort intresse för det rörliga friluftslivet i kommunens översiktsplan och området "Stora Vika 92B05" är som påpekats överhuvudtaget inte tillgängligt på grund av andra verksamheter.

För det tredje är beskrivningen av de alternativa lokaliseringarna kortfattad och mestadels kvalitativ samt innehåller sakfel. Enligt beskrivningen är naturvärdet för "Stora Vika 92B05" av klass III. Enligt Nynäshamns kommuns översiktliga naturinventering (1991) har området högsta naturvärde (klass I). Enligt Länsstyrelsens Naturkatalog (remissversion, 1996) har området klass 2. Vidare anges naturvärdet för "N Segersäng 92B02" till klass III. Enligt kommunens översiktliga naturinventering har området vid Tullberget klass II och ingår för övrigt i ett klass I-område som i sin helhet har särskilt viktigt landskapsekologisk funktion.

4. Områdets värde för djur- och friluftsliv

Täktverksamheten skulle innebära en helt ny störning inom en del av ett större sammanhängande skogsområde som är viktigt för djur- och friluftsliv. Nynäshamns kommuns översiktsplan (1991, s. 20) markerar att skogsmarkerna mellan Sunnerby och Muskan är ett område för rörligt friluftsliv.

De omgivande skogsområdenas höga värden exemplifieras av att närboende har observerat mindre hackspett (rödlistad) (*Dendrocopos minor*) vid Väggarö mosse ca 500 m SO om den planerade bergtäkten (se bifogad karta). Närboende menar även att det är otillräckligt utrett om täktverksamheten skulle påverka den vattenkälla och det naturvårdsområde (alkärr) som är beläget ca 800 m VSV om den planerade bergtäkten (se bifogad karta).

Vidare skulle den föreslagna bergtäkten bli en ny bullerkälla i ett område som idag kännetecknas av värdefull tystnad. Naturvårdsverket utgav i april 2005 rapporten "Kartläggning av bullerfria områden inom Nynäshamns kommun" (rapport 5444). Om man undantar den idag glest trafikerade vägen mellan Sunnerby och Ösmo visar kartläggningen att den föreslagna bergtäkten skulle placeras mitt i ett område som kännetecknas som "helt utan samhällsbuller". En sådan placering är mycket olycklig på grund av den ökande bristen på bullerfria områden i länet. I Nynäshamns kommun innebär dragningen av den nya väg 73 att bristen på bullerfria områden ökar ännu mer.

Vägen mellan Sunnerby och Ösmo via Väggarö är vidare ett viktigt cykelstråk. Eftersom det saknas cykelbana längs den smala och tungt trafikerade väg 225 är vägen via Väggarö ett sätt att ta sig från Sorunda till Ösmo med cykel utan att utsätta sig för livsfara. Att då belasta även vägen via Väggarö med tung trafik leder till ytterligare försämrade förutsättningar för cykeltrafiken.

Allt detta gör att vi bestämt invänder mot bedömningen i ansökan att täktområdet vid Väggarö "saknar motstående intressen" (under rubriken "motiv till valet av lokalisering" i kompletterande redovisning daterad 2006-02-09 från Terragon AB). De motstående intressena bör tvärtom uppmärksammas och vägas in i Länsstyrelsens beslut.

5. Yrkande

Med hänvisning till de skäl som har anförts ovan yrkar vi att Länsstyrelsen avslår föreliggande ansökan om täktverksamhet.

Med vänlig hälsning
NYNÄSHAMNS NATURSKYDDSFÖRENING

7.3. Marinan på Himmelsö

NNF gav under 2006 synpunkter på kommunens förslag till detaljplaneprogram för utvidgning av marina m.m. på Himmelsö. Synpunkterna finns redovisade nedan.

Nynäshamns kommun
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens expedition
149 81 Nynäshamn

11 oktober 2006

Synpunkter på förslag till detaljplaneprogram för del av Himmelsö 1:6, marina (upprättad i juni 2006, dnr 2004.1020)

Vi har tagit del av ovanstående förslag till detaljplaneprogram och lämnar härmed följande synpunkter.

Inledningsvis konstaterar vi att förslaget måste bedömas utifrån faktumet att det gäller tillkommande verksamhet i känslig skärgårdsmiljö. Himmelsö klassas som område med högt naturvärde (klass III) i Översiktlig naturinventering av Nynäshamns kommun 1988-1990 (Nynäshamns kommun, 1991). Vidare tillhör Himmelsö riksintresseområde för högexploaterad kust och därmed skall det rörliga friluftslivets intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön (Översiktsplan för Nynäshamns kommun, 1991). Hela Stockholms skärgård är av riksintresse för sina samlade natur- och kulturvärden enligt miljöbalkens 4:e kapitel. Inom området skall turismens och friluftslivets intressen särskilt beaktas. Behovet av att värna tystnad i kustmiljön understryks i Kustplan för Haninge och Nynäshamns kommuner (2002). Allt det här motiverar på ett allmänt plan stor återhållsamhet mot nya verksamheter som kan störa miljön och friluftslivet.

När det gäller programförslaget mer specifikt är vi mycket förvånade över att en bergtäkt och bostadsbebyggelse föreslås för strandskyddad mark. Att en bergtäkt, som ger upphov till bullerstörningar och transporter, dessutom föreslås till en plats som är belägen nära ett friluftsbad gör saken ännu mer förvånande. Vi konstaterar att det skulle strida mot strandskyddet att genomföra den föreslagna bostadsbebyggelsen och bergtäkten i de delar inom

programområdet där gällande detaljplan anger natur, jfr programförslaget s. 5. Några särskilda skäl att upphäva strandskyddet redovisas dock inte. Enligt vår bedömning finns inte heller några sådana skäl.

Avsaknaden av särskilda skäl att upphäva strandskyddet, konflikterna med friluftsliv och de allmänna motiven till stor återhållsamhet mot nya verksamheter som redovisades i första stycket ovan gör att **vi anser att den föreslagna bostadsbebyggelsen och bergtäkten i de delar inom programområdet där gällande detaljplan anger natur inte ska genomföras.**

Vi konstaterar vidare att den gällande detaljplanen ger möjlighet till expansion av verksamheten, men att denna möjlighet inte är fullt utnyttjad, jfr programförslaget s. 4. Vi anser att den gällande detaljplanen därför ger tillräckligt utrymme för expansion i form av båtupplag eller motsvarande. **Vi anser därför att den gällande detaljplanens område för natur inte ska ändras, och att det ska utredas vidare hur de delar inom programområdet där gällande detaljplan anger hamn- eller industriell verksamhet kan utnyttjas för marinans behov.**

Slutligen noterar vi att programförslaget inte redovisar några resultat avseende områdets naturvärden. Vi förutsätter att en inventering av dessa sker om kommunen beslutar att gå vidare med detta planärende. Inventeringen bör också undersöka områdets betydelse som viltstråk mellan Himmelsö och Herrön. Vidare bör särskild uppmärksamhet även riktas mot den eventuella förekomsten av förorenad mark och havsbotten. Enligt programförslaget användes platsen före 1970-talet för sågverksamhet – innefattade denna verksamhet användningen av några kemikalier?

Med vänlig hälsning

NYNÄSHAMNS NATURSKYDDSFÖRENING

7.4. Storhamn vid Norvik

Stockholm Hamn AB:s planering för en storhamn vid Norvik gick vidare under 2006. I planeringsarbetet ingick bland annat ett samråd enligt miljöbalken för den planerade hamnen och ett tidigt samråd för byggande av industrispår till Norvik. Naturskyddsföreningen i Stockholms län har lämnat in synpunkter inom ramen för dessa samråd, se bilaga B. Synpunkterna har utformats i samråd med NNF. NNF:s utgångspunkt har då varit Länsförbundets synpunkter från 2005 på kommunens förslag till detaljplaneprogram för Norviksområdet. Dessa synpunkter presenterades vid ett möte om Norviksplanerna med NNF:s medlemmar den 1 december 2005. De närvarande medlemmarna hade inga invändningar mot synpunkterna. Styrelsen beslutade den 2 februari 2006 att anta Länsförbundets synpunkter som NNF:s synpunkter.

7.5. Bostäder vid Hamnviken

Nynäshamns kommun gick under 2006 vidare med sin planering för bostäder vid Hamnviken genom att hos Länsstyrelsen ansöka om upphävande av strandskyddet. Eftersom strandskyddsfrågan är så viktig för utformningen av byggplanerna föreslog NNF i en skrivelse till kommunstyrelsen den 9 januari 2006 att kommunens ansökan kungörs och att sakägare och andra berörda ges tillfälle att ge synpunkter på kommunens ansökan (se nedan). Denna skrivelse besvarades dock inte av kommunen.

NNF skrev den 9 mars synpunkter direkt till Länsstyrelsen om kommunens ansökan (se nedan). Länsstyrelsen beslutade den 19 juli att bifalla kommunens ansökan och upphäva strandskyddet. Naturvårdsverket överklagade Länsstyrelsens beslut till regeringen, som den 23

november upphävde Länsstyrelsens beslut. Regeringen menade att på grund av bristfälligt underlag går frågan om särskilda skäl för upphävande av strandskyddet inte att bedöma. Även NNF överklagade Länsstyrelsens beslut med hänvisning till de synpunkter NNF tidigare har lämnat, men eftersom NNF inte bedömdes vara sakägare togs överklagandet inte upp till prövning.

Nynäshamns kommun
Kommunstyrelsen
149 81 Nynäshamn

9 januari 2006

Ang. kommunens ansökan till Länsstyrelsen om upphävande av strandskydd för fastigheterna Lövhagen 1:6, 1:7 och 1:10

Av ovanstående ansökan framgår att strandskyddsfrågan är helt avgörande för utformningen av eventuella detaljplaner för bebyggelse vid Hamnviken. Vidare har det framgått av kommunens redogörelse för yttranden på detaljplaneprogrammet för Hamnviken, artiklar och insändare i Nynäshamns Posten m.m. att många kommuninnevånare och organisationer är negativt inställda till Hamnviksprojektet. Vi konstaterar att kommunens ansökan om upphävande av strandskydd för Hamnviken därför är av stort allmänt intresse för kommunens innevånare. Vi föreslår därför:

- Att ansökan kungörs och att sakägare, Naturskyddsföreningen och andra berörda ges tillfälle att yttra sig över innehållet i kommunens ansökan.
- Att dessa yttranden kommer Länsstyrelsen tillhanda innan ansökan behandlas av Länsstyrelsen.

Förutom det allmänt rimliga att alla berörda ges tillfälle att yttra sig över innehållet i en ansökan av så stor betydelse, konstaterar vi att vårt förslag ligger i linje med lagstiftningens anda om att ge kommuninnevånarna möjlighet att yttra sig över kommunala förslag när dessa är av stort allmänt intresse även i fall då lagstiftningen inte uttryckligen kräver att en sådan möjlighet ges (jfr 23§ i förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Vi hoppas att kommunstyrelsen ställer sig positiv till vår begäran.

Med vänlig hälsning
NYNÄSHAMNS NATURSKYDDSFÖRENING

Länsstyrelsen i Stockholms län
Att. Carin Ancker
Box 22067
104 22 Stockholm

9 mars 2006

Synpunkter på Nynäshamns kommuns ansökan om upphävande av strandskydd berörande fastigheterna Lövhagen 1:6, 1:7 och 1:10 ("Hamnviksprojektet")

Bakgrund

Enligt uppgift ska länsstyrelsen inom kort fatta beslut angående ovanstående ansökan. I en skrivelse daterad 2006-01-09 till kommunstyrelsen i Nynäshamn föreslog Nynäshamns Naturskyddsförening att kommunen skulle kungöra sin ansökan och ge sakägare och andra berörda tillfälle att yttra sig över dess innehåll innan ansökan blir föremål för handläggning av länsstyrelsen. Vi såg vårt förslag som rimligt eftersom det framgår av kommunens ansökan att strandskyddsfrågan är helt avgörande för utformningen av eventuella detaljplaner för bebyggelse vid Hamnviken. Vi konstaterade också att förslaget låg i linje med lagstiftningens anda om att ge kommuninnevånare möjlighet att yttra sig över kommunala förslag när dessa är av stort allmänt intresse även i fall då lagstiftningen inte uttryckligen kräver att en sådan möjlighet ges.

Kommunen har tyvärr inte besvarat vår skrivelse. Men eftersom vi nu kan konstatera att kommunen inte har gett sakägare och andra berörda tillfälle att yttra sig vill vi på detta sätt lämna synpunkter som vi hoppas att länsstyrelsen tar hänsyn till inför sitt beslut rörande kommunens ansökan.

Våra synpunkter

Av bifogade skrivelse framgår de synpunkter som vi 2004-12-29 gav på kommunens förslag till detaljplaneprogram för Hamnviken. Vi motsatte oss exploateringsplanerna och gör så fortfarande, eftersom planerna inte har förändrats på något substantiellt sätt sedan dess. När det gäller kommunens ansökan om upphävande av strandskydd kan vi inte se att de ger några särskilda skäl för intrång i strandskyddat område.

Kommunens huvudargument för att motivera upphävande av strandskyddet verkar vara att exploateringen vid Hamnviken "förbättrar för friluftslivet" och "ökar tillgängligheten till strandområdet". Det här argumentet är orimligt eftersom exploateringens huvudsyfte är att bygga 350-600 bostäder, vilket i sin tur kräver vägar för fordons- och gångtrafik. Att detta som bieffekt gör det mer bekvämt att nå stranden kan enligt vår mening inte motivera ett intrång i strandskyddat område. Upphöjt till allmän regel skulle i så fall *alla* strandnära exploateringar som har som bieffekt att folk får lättare att nå en strand motivera intrång i strandskyddade områden, vilket är helt orimligt.

Vi vill dessutom framhålla att:

- En stor brist med kommunens ansökan är att det inte har utretts något rimligt alternativ till den föreslagna bebyggelsen vid Hamnviken.
- Kommunen menar i sin ansökan att Hamnviksprojektet bidrar till att "skapa en sammanhållen hållbar stadsutveckling", trots att den föreslagna bebyggelsen i själva verket får ett läge som är perifert och avskilt från Nynäshamns stadskärna.
- Ansökan innehåller orimliga tolkningar av inventeringsresultat gällande naturvärdena i den trösklade havsviken Hamnviken. Inventeringsrapporter i det underliggande utredningsmaterialet betonar att viken inte på något sätt är artfattig eller har liten mängd fisk. Detta ger inget fog för slutsatsen i kommunens ansökan om att "Hamnviken knappast [kan] sägas vara en särskilt värdefull reproduktionslokal för fisk eller annan värdefull fauna eller flora." Länsstyrelsens rapport *Skyddsvärda grundområden i Svealands skärgårdar* (2003) ger tvärtom motiv till att klassa Hamnviken som mycket skyddsvärd. Rapporten påpekar att grundområden med djup ned till 6 meter utgör skärgårdens viktigaste reproduktionsområden och att sådana områden generellt bör anses som mycket skyddsvärda om inte motsatsen har visats.

Vi anser således att Nynäshamns kommuns ansökan om att upphäva strandskyddet bör avslås, och vi hoppas att ett sådant avslag blir länsstyrelsens beslut.

Med vänlig hälsning

NYNÄSHAMNS NATURSKYDDSFÖRENING

7.6. Gång- och cykelplan

NNF gav under 2006 synpunkter på kommunens förslag till gång- och cykelplan för Nynäshamns kommun. Synpunkterna finns redovisade nedan.

Nynäshamns kommun
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
149 81 Nynäshamn

17 maj 2006

Synpunkter på gång- och cykelplan för Nynäshamns kommun (remisshandling 2006-02-15)

Vi har tagit del av förslaget till gång- och cykelplan och lämnar härmed följande synpunkter.

Allmänt

Vi vill först understryka att vi allmänt sett är mycket positiva till att en gång- och cykelplan tas fram. Som ekokommun har Nynäshamns kommun ett särskilt ansvar att göra det lättare och säkrare för fotgängare och cyklisterna att ta sig fram. Det gynnar både miljö och hälsa. Planen innehåller dessutom en rad mycket goda förslag.

Men ambitionerna när det gäller förverkligandet av förslagen är alltför försiktiga, och många viktiga åtgärder

omtalas i intet förpliktande ordalag. Enligt uppgifter i Nynäshamns Posten inskränker sig 2006 års kommunala insatser på området till endast 1500 meter nya cykelbanor. Om 2006 års insatser är representativa för framtiden kommer det att dröja alltför länge innan kommunens gång- och cykeltrafiknät får en acceptabel standard. **Fler åtgärder bör göras efter en tydligare tidtabell, och vi vill se en mer offensiv strategi för att förverkliga fler gång- och cykelbanor i kommunen.** Nedan föreslår vi hur finansiella resurser kan tillföras och ger exempel på nödvändiga ytterligare åtgärder.

Att skapa större finansiella resurser

En viktig del av en mer offensiv strategi är att skapa större finansiella möjligheter att genomföra angelägna åtgärder. I den samverkan som planen vill se mellan olika väghållare **har Nynäshamns kommun som ekokommun ett särskilt stort ansvar att påverka exempelvis Vägverket att prioritera satsningar på gång- och cykelvägar. Vi föreslår att kommunen tar fram en strategi för att åstadkomma en sådan påverkan.**

För att förstärka tillgängliga finansiella resurser föreslår vi vidare att kommunen hittar sätt att låta motorfordonstrafiken bidra med pengar till förverkligandet av åtgärder för att gynna gång- och cykeltrafiken. Det är nämligen motorfordonstrafiken som skapar trafiksäkerhetsrisker för gång- och cykeltrafiken och genom sin omfattning avskräcker människor från att ge sig ut i trafiken på cykel och till fots. Det finns därför samhällsekonomiska skäl att via avgifter låta motorfordonstrafiken kompensera för de negativa bieffekter den orsakar. Vi föreslår att kommunen ser närmare på vilken avgiftsfinansiering som kan vara lämplig. Det kan exempelvis handla om att öronmärka parkeringsavgifter eller en del av hamnavgifterna (anlöpande fartyg ger nämligen som bekant upphov till stora motortrafikströmmar genom kommunen).

Vi anser dessutom att kommunen bör ställa krav på att exploitörer bidrar till byggandet av gång- och cykelbanor. Exploateringsprojekt såsom ny bostadsbebyggelse bör alltid utformas så att de underlättar för gång- och cykeltrafik.

Exempel på nödvändiga högre ambitioner

Till sist vill vi ge tre exempel där vi anser att ambitionsnivån bör höjas i förhållande till förslaget.

1. *Väg 225.* Vi anser att arbete ska inledas med att underlätta gång- och cykeltrafik längs hela väg 225 mellan Ösmo och Södertälje. Behovet är akut. Inte minst de senaste årens ökning av tunga trafiken gör att det är förenat med livsfara att gå eller cykla längs väg 225. Situationen blir självklart ännu värre om storhamnsplanerna för Norvik förverkligas, om inte en viktbegränsning införs för vägen. **Vi föreslår att kommunen i samarbete med Botkyrka kommun, Södertälje kommun och Vägverket tar fram en utbyggnadsstrategi för en gång- och cykelbana längs hela väg 225.** Strategin bör ta fasta på vägens mycket stora potential som cykelturismled. Samfinansiering bör inte uteslutas, eftersom det troligen är det enda sättet att förverkliga en utbyggnad inom rimlig framtid. Den första utbyggnadsetappen bör gälla en gång- och cykelväg för sträckan mellan Spångbro och Ösmo.

2. *Väg 542.* **Vi föreslår en mer offensiv hållning även när det gäller utbyggnad för gång- och cykeltrafik längs med väg 542 från Spångbro till Grödbymalm.** Kommunen bör ta upp diskussioner med Vägverket om en sådan utbyggnad. Samfinansiering bör inte uteslutas. Till saken hör att grustagen i Sorunda ger ett betydande lokalt bidrag till tung trafik längs väg 542. Grustakten vid Sunnerby gavs nyligen tillstånd till förlängd drift och länsstyrelsen behandlar i skrivande stund en ansökan om att öppna en ny bergtäkt vid Väggarö. Den tunga trafiken till och från dessa täkter berör många barn, eftersom den går förbi Fagerviks skola och Kyrkskolan samt passerar Sunnerby.

3. *Nynäsvägen mellan Älgviken och Nynäshamn.* Nuvarande väg 73 kommer förhoppningsvis att locka cyklister när nya väg 73 är färdig. Det är mycket viktigt att cyklister som ska ta sig till och från Nynäshamns tätort kan cykla trafiksäkert mellan Älgviken och tätorten. Planen förespråkar ett cykelfält eller separat gång- och cykelbana längs Nynäsvägen från Älgviken. **Denna vägsträcka är tämligen hårt trafikerad trots den nya infartsleden. Därför är det nödvändigt med högre ambitioner än ett cykelfält, det vill säga en separat gång- och cykelbana behövs.**

Med vänlig hälsning
NYNÄSHAMNS NATURSKYDDSFÖRENING

7.7. Golfby vid Ristomta

NNF gav under 2006 synpunkter på kommunens förslag till detaljplaneprogram för golfby vid Ristomta. Gun Svedman bidrog med viktiga delar av synpunkterna. Synpunkterna finns redovisade nedan.

Nynäshamns kommun
Miljö- och samhällsbyggnads-
förvaltningens expedition
149 81 Nynäshamn

5 april 2006

Ang. förslag till detaljplaneprogram för område kring Ristomta gård, bostäder och en 18-håls golfbana, Nynäshamns kommun

Vi har tagit del av samrådsmaterialet rörande ovanstående förslag och lämnar härmed nedanstående synpunkter.

Naturvärden

Vi konstaterar att projektet berör områden med höga eller mycket höga naturvärden enligt kommunens översiktliga naturinventering och att det därför är nödvändigt att minimera projektets inverkan på dessa naturvärden. **Som framgår av förslaget är det angeläget att genomföra en ny och noggrann inventering av de nuvarande naturvärdena, så att projektet kan anpassas efter dessa.**

Miljöeffekter

Vi konstaterar också att projektet handlar om en relativt storskalig bostadsbebyggelse, vilket bland annat medför att det är centralt att VA-lösningen blir tillfredsställande ur miljösynpunkt. Som konstateras i förslaget är såväl Grimstaån och Dyån-Fitunaån redan övergödda, och det är därför mycket viktigt att vidta åtgärder som minimerar utsläppen av näringsämnen från den planerade bostadsbebyggelsen och den planerade golfbanan. **Vi anser att kommunen bör överväga att minska exploateringens omfattning (enligt förslaget ca 150 bostäder) som en åtgärd för att minska miljökonsekvenserna.**

Kollektivtrafik och gång- och cykeltrafik

Vi anser vidare att kommunen bör ägna särskild uppmärksamhet åt möjligheten att underlätta för de boende i området att utnyttja kollektivtrafik och att underlätta gång- och cykeltrafik från området till Spångbro och Ösmo längs väg 225. Vi konstaterar att projektet utgör ett ytterligare skäl till att anlägga gång- och cykelbana längs hela väg 225 och föreslår att kommunen ställer krav på exploitören att bidra till förverkligandet av en sådan gång- och cykelbana.

Utformning av golfbanan

Som påpekas i förslaget kan en anläggandet av en golfbana leda till utsläpp av näringsämnen minskar i jämförelse med den nuvarande situationen. En golfbana kan även leda till gynnsamma effekter för den biologiska mångfalden. För att sådana positiva effekter ska uppstå krävs dock en stor omsorg vid utformningen av golfbanan och en relevant skötsel när den väl är på plats. **Vi anser därför att noggranna och högt ställda krav ska ställas på golfbanans utformning och skötsel**, så att den faktiskt kan leda till positiva natur- och miljöeffekter (se vidare nedan). Villkor bör också ställas på uppföljning och dokumentation av golfbanans effekter, så att åtgärder kan vidtas om kraven inte uppfylls. **Vi vill också särskilt påpeka att golfbanan inte får utgöra en svårforcerad barriär för det rörliga friluftslivet. Det är mycket viktigt att passager anläggs genom vilka allmänheten (utan risk för att träffas av golfbollar) enkelt kan röra sig genom området.**

Krav på golfbanans utformning och skötsel

Följande punkter bör ingå i kraven på vad som ska beaktas vid utformningen och skötsel av en golfbana.

Genom en omsorgsfull utformning och genomtänkt skötsel av golfbanor finns det stora möjligheter att en

golfbana kan bli positiv för miljön. Golfbanan ger en möjlighet att bevara det öppna småskaliga jordbrukslandskapets biologiska och kulturella värden. Där fanns en stor biologiska mångfald med t.ex småvatten, våtmarker, skogsbyn, slåtterängar, stenrösen och stengårdsgårdar som försvinner om jordbruket läggs ned eller om jordbruksmarken planteras igen med skog.

Golfbanor kan dock ha en negativ inverkan på miljön genom stor användning av gödningsmedel och växtskyddsmedel samt hög energiförbrukning. Markutnyttjandet kan också komma i konflikt med andra intressen som till exempel inskränkningar för det rörliga friluftslivet.

För att uppnå de positiva miljöeffekterna och minimera de negativa krävs en noggrann miljöanpassning av golfbanan redan på planeringsstadiet.

Exempel på allmänna åtgärder som krävs för en god natur- och miljövård på golfbanan:

- En miljöpolicy och en miljöplan för golfbanan upprättas.
- Golfanläggningens design, konstruktion och skötsel optimeras för att minimera användningen av växtnäring, kemiska växtskyddsmedel och andra miljöskadliga ämnen.
- En kartläggning av anläggningens energiförbrukning genomförs och förnyelsebara energikällor används i största möjliga utsträckning.
- Grundvatten används inte som bevattningsvatten.
- Även människor som inte spelar golf måste få tillgång till delar av golfanläggningen för rekreation och friskvård. Då krävs anlagda stigar som säkra passager där människor kan ströva utan risk att träffas av golfbollar.

Exempel på åtgärder för ökad biologisk mångfald bland landlevande växter och djur.

- På gamla ängs- och hagmarker bör slåtter bedrivas. Det innebär att området slås sent på sommaren efter blomningstid och frösättning. Det torkade gräset forslas bort för att gynna de ängsväxter som trivs i näringsfattig miljö.
- Bevara skogsbyn med glesa buskar och snår. Spara blommande buskar som slån, nypon hägg och apel som gynnar insekter och fåglar.
- Genom att spara träd som ek, sälg, asp, ask och hassel ges livsutrymme åt ett stort antal växter och djur.
- Lämna torra träd, högstubbar och döda liggande träd som är livsviktiga miljöer för många lavar, svampar och vedlevande insekter och därmed också fåglar.
- Kompostera och lägg upp ris och löv i högar för att gynna diverse smådjur.

Exempel på åtgärder för ökad biologisk mångfald bland vattenlevande växter och djur.

- Dammar bör ha flacka stränder med en grund strandnära zon för att gynna ett flertal vattenväxter och fungera som lekplats för grodor och salamandrar.
- Minimera läckage av näring och bekämpningsrester till dammar och diken.
- Områden utanför fairway slås en gång per år för att gynna fältlevande fåglar och mindre däggdjur. (Sent på säsongen då den största delen av blomning och frösättning har ägt rum.

Gödsling

- Minimera gödsling för att minska spridning till närliggande vattendrag. Använd helst organiska gödselmedel.
- Tillföra näring i små och täta givor som gräset omedelbart kan tillgodogöra sig.

Växtskyddsmedel

- Eftersträva en giftfri och artrik miljö genom att minimera användningen av växtskyddsmedel.

Vatten

- Välj torktåliga grässorter.
- Undvik att använda grundvatten för bevattning.
- Återanvändning av eget dräneringsvatten eller att använda spillvatten från andra verksamheter (ex avloppsvatten från reningsverk eller dagvatten) kan ge positiva miljöeffekter. På så sätt kan golfbanan fungera som en reningsanläggning.

Maskiner och drivmedel

- Satsa på maskiner som kan drivas med alternativa drivmedel för att minska koldioxidutsläpp och andra

- föreningar.
- Se till att service, oljebyten tvättning av maskiner sker på särskilt utformad plats med tät bottenplatta och oljeavskiljare.

Klubbens lokaler

- Inför källsortering och lokal kompostering.

Med vänlig hälsning

NYNÄSHAMNS NATURSKYDDSFÖRENING

8. Övrigt

NNF var representerat på SNF:s höstkonferens den 15 december tack vare Gun Svedmans deltagande.

Till sist vill styrelsen ge sitt varma tack till alla som har gjort insatser för föreningen under 2006.

Nynäshamn den 31 mars 2007

Staffan Lundquist

Ylva Skilberg

Tore Söderqvist

Bengt-Åke Johansson

Bilaga A. Vår- och sommarprogrammet samt höstprogrammet

NNFs vår- och sommarprogram 2006

Välkommen till programpunkterna! Ta reda på mer om NNF genom att besöka vår (nyligen reformerade!) hemsida www.nynashamn.snf.se. Du är även välkommen till aktiviteter som andra kretsar i Naturskyddsföreningen anordnar. Sök information på riksföreningens hemsida www.snf.se.

Efterlysning:

Vi söker efter fler som vill göra små eller stora insatser för naturen! Exempel:

- *Var med och arrangera programpunkter!* På så sätt kan du se till att du får en programpunkt som just du tycker är kul och intressant.
- *Var med och påverka samhället i miljö- och naturvänlig riktning!* Ta reda på fakta om och påverka allt ifrån stora infrastrukturprojekt till sortimentet i din matbutik. Och Naturskyddsföreningen har informationsmaterial som bör nå ut till fler.
- *Var flora- eller faunaväktare!* Det behövs hela tiden behov av ny kunskap om florans och faunan i kommunen, och dina observationer kan vara viktiga för att bedöma vilken natur som är extra skyddsvärd. Om du är extra intresserad av skogsfrågor, så kan du hjälpa till att bedöma de avverkningsanmälningar som NNF får.

Anmäl ditt intresse till Pia Engström (52016566) eller Tore Söderqvist (53044337, 076-2475796) eller mejla till nynatur@hotmail.com.

Vill du ha framtida utskick per e-post i stället?

Det blir snabbare och billigare! Hör av dig med ett mejl till nynatur@hotmail.com.

Lördagen den 18 mars: Rövning på Björkbacken

Björkbacken, Torp, Sorunda, 10.30 (karta finns på vår hemsida www.nynashamn.snf.se). Dags att röja sly och elda och samtidigt få god motion! Medtag matsäck och gärna såg, yxa, e.dyl. Upplysningar: Pia Engström (52016566) och Tore Söderqvist (53044337).

Torsdagen den 30 mars: En kväll om strandskyddet

19.00 i Naturskolan i Ösmo (karta finns på vår hemsida www.nynashamn.snf.se). Strandskyddet är av stor betydelse för friluftslivet och för djur och växter. Men inte minst i skärgårdskommunerna trycker exploateringsintressen på för att försvaga strandskyddet. Den här kvällen berättar Tomas Beckman om nuläget och framtiden när det gäller strandskyddslagen. Vi får även höra om ett projekt som Naturskyddsföreningen i Stockholms län driver och som syftar till att granska Nynäshamn och andra kommuners dispensgivning. Tomas är jurist knuten till Naturskyddsföreningen, med specialintresse för miljöjuridik. Kaffe med tilltugg serveras. Upplysningar: Tore Söderqvist (53044337).

Lördagen den 8 april: Årsmöte och vandring

Sockenstugan vid Ösmo kyrka, 11.00. Vi kallar alla medlemmar till årsmöte. På dagordningen står fastställande av NNF:s stadgar utifrån de normalstadgar som Svenska Naturskyddsföreningen har för sina kretsar. Kontakta Tore Söderqvist (53044337, 076-

2475796) om du vill se dessa före mötet. Vi bjuder på kaffe och smörgås. Efter årsmötet tar vi en rejäl vårpromenad i vacker natur. Matsäck och kikare kan vara bra att ha för vandringen.

Lördagen den 22 april: Fagning på Björkbacken

Björkbacken, Torp, Sorunda, 10.30 (karta finns på vår hemsida www.nynashamn.snf.se). Vid det här laget blommar säkert vitsippan. Då är det dags att räfsa och bränna löv och kvistar, vilket gör det lättare för ängs- och hagmarksfloran att fortleva. Medtag matsäck och gärna räfsa. Upplysningar: Pia Engström (52016566) och Tore Söderqvist (53044337).

Lördagen den 10 juni: Mer natur där du bor!

Den här lördagen arrangerar Nynäshamns Trädgårdsamatörer växtmarknad vid *Göstas trädgård i Svandammsparken i Nynäshamn mellan klockan 11 och 14*. NNF deltar i marknaden. Välkommen att se hur du kan få mer natur där du bor, t.ex. i trädgården eller på balkongen! Upplysningar: Ylva Skilberg (52016327) och Pia Engström (52016566).

Lördagen den 5 augusti: Slätter på Björkbacken

Björkbacken, Torp, Sorunda, 10.00 (se karta på vår hemsida www.nynashamn.snf.se). Över hela landet firas Ängens Dag denna lördag. Vi har traditionell lieslätter av ett ängsparti på Björkbacken. Medtag matsäck och gärna lie och räfsa. Upplysningar: Pia Engström (52016566) och Tore Söderqvist (53044337).

NNFs höstprogram 2006

Välkommen till programpunkterna! Ta reda på mer om NNF genom att besöka vår hemsida www.nynashamn.snf.se. Du är även välkommen till aktiviteter som andra kretsar i Naturskyddsföreningen anordnar. Sök information på riksföreningens hemsida www.snf.se.

Efterlysning

Vi söker som vanligt efter fler som vill göra små eller stora insatser för naturen! Exempel:

- *Var med och arrangera programpunkter!* På så sätt kan du se till att du får en programpunkt som just du tycker är kul och intressant.
- *Var med och påverka samhället i miljö- och naturvänlig riktning!* Ta reda på fakta om och påverka allt ifrån stora infrastrukturprojekt till sortimentet i din matbutik. Och Naturskyddsföreningen har informationsmaterial som bör nå ut till fler.
- *Var flora- eller faunaväktare!* Det behövs hela tiden behov av ny kunskap om floran och faunan i kommunen, och dina observationer kan vara viktiga för att bedöma vilken natur som är extra skyddsvärd.

Ring Tore Söderqvist (53044337, 076-2475796) eller mejla till nynatur@hotmail.com.

Vill du ha framtida utskick per e-post i stället?

Det blir snabbare och billigare! Hör av dig med ett mejl till nynatur@hotmail.com.

Söndagen den 1 oktober: Vandring i Rosenlundsskogen

Den variationsrika och relativt orörda Rosenlundsskogen vid Djursnäs söder om Ösmo blev

naturreservat så sent som 2004. Ulf Birgersson, som var handläggare för reservatsärendet vid länsstyrelsen, är vår guide bland skogens höga naturvärden. Samling 11.00 vid parkeringen vid det gamla nudistbadet söder om Djursnäs. Från stora vägen mellan Nynäshamn och Stora Vika kör du allén mot och förbi Djursnäs. Medtag matsäck. Upplysningar: Tore Söderqvist (tfn: se ovan).

Söndagen den 15 oktober: Röj för fjärlarnas skull!

På vår hemsida kan du läsa mer om det projekt om fjärlarna i Stora Vika som NNF deltar i. Vi hjälper idag till genom att röja sly. Samtidigt lär vi oss om vilken naturvård som fjärlarna i Stora Vika behöver. Samling 11.00 vid infarten till kalkstensbrottet (mittemot infarten till gamla cementfabriken). Använd P-platsen en bit in på infarten till gamla cementfabriken. Medtag matsäck och gärna såg eller yxa. Upplysningar: Tore Söderqvist (tfn: se ovan).

Söndagen den 12 november: Röj för blommornas skull!

På hemsidan kan du också läsa om NNF:s arbete med floravård i hagen Björkbacken vid Torp i Sorunda med hjälp av röjningar, fagning och slåtter. Nu är det dags för höströjning av sly. Kom och hjälp till, och lär dig om ängar och hagar samtidigt. Samling 11.00 i hagen. Medtag matsäck och gärna såg eller yxa. Upplysningar: Tore Söderqvist (tfn: se ovan).

Bilaga B. Naturskyddsföreningens synpunkter på storhamnsplanerna

Stockholm 2006-06-09

Till
SWECO VIAK AB
Jenny Svärd
Box 34044
100 26 Stockholm

Naturskyddsföreningens i Stockholms län yttrande över ny hamn samt drift av hamnverksamhet i Stockholm-Nynäshamn, Norvikudden

Yttrandet har tagits fram i samråd med Naturskyddsföreningen i Nynäshamn.

Sammanfattning

Naturskyddsföreningen anser att

1. Stockholms Hamnar AB bör samordna sina planer på en ny hamn för container- och ro-ro-hantering med pågående processer som syftar till att skapa en samsyn kring den regionala hamnutvecklingen och att med hjälp av en statlig förhandlingsman utveckla stärkt samarbete mellan olika hamnbolag.
2. Miljökonsekvensbeskrivningen bör belysa vilka effekter en ny hamn i Norvik får på transportströmmarna både i Mälardalsregionen och på Södertörn. Likaså bör miljökonsekvenser av alternativa lokaliseringar av hamnverksamheten och dess effekter på transportströmmarna i ovannämnda region redovisas ingående.
3. Stockholms hamn bör redogöra för hur man tänker säkerställa att så stor del av godset som möjligt transporteras till/från hamnen på järnväg.
4. Norvikuddens betydelse för friluftslivet är större än vad som framgår av samrådsunderlaget. En noggrann utredning av nuvarande förhållanden, konsekvenser och skyddsåtgärder med avseende på friluftslivet krävs.
5. Den planerade hamnens påverkan på naturmiljön och fiske inklusive möjliga kompensationsåtgärder för intrång i värdefulla naturområden bör redovisas.

Övergripande synpunkter

Naturskyddsföreningen i Stockholms län (föreningen) instämmer att det kan vara ett miljöanpassat transportalternativ när gods med mål i regionen kommer sjövägen till regionens hamnar. Att hamnen ligger mitt i Östersjöregionen som för närvarande är Europas starkaste tillväxtregion är dock svårt att se som en fördel, då Europas stora marknader inte finns i Sverige, och en stor del av transportererna österifrån kommer att ha mål på kontinenten, inte i Sverige och än mindre i Stockholmsregionen. Risken är att Sverige blir transitland för framtida godstransporter som ska vidare till andra länder.

Miljöbalken (MB) ställer krav på MKB:n att den tydligt måste visa varför den planerade lokaliseringen och utformningen av en ny hamn vid Norvik är lämpligast ur ett hälso- och miljöperspektiv. Den information som presenteras som samrådsunderlag är mycket knapphändig och listar bara ett antal utredningar som ska tas fram för att belysa verksamhetens påverkan på olika aspekter samt möjliga skyddsåtgärder för att minska negativa effekter. Föreningen anser att underlaget inte uppfyller MB:s krav (6:4) att verksamhetsutövaren före samrådet ska lämna uppgifter om den planerade verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning och utformning samt dess förutsedda miljöpåverkan. Verksamhetens förutsedda miljöpåverkan framgår inte av samrådsunderlaget.

Enligt 6 kap. 3 § MB är syftet med en miljökonsekvensbeskrivning att identifiera och beskriva de direkta och indirekta effekter som en planerad verksamhet eller åtgärd kan medföra dels på människor, djur, växter, mark, vatten, luft, klimat, landskap och kulturmiljö, dels på hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt, dels på annan hushållning med material, råvaror och energi. Vidare är syftet att möjliggöra en samlad bedömning av dessa effekter på människors hälsa och miljön.

I enlighet med Esbokonventionen (Konvention om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang, 1991) Artikel 2 punkt 2 bedöms inrättandet av hamnar med kapacitet för fartyg över 1350 metric tons som åtgärder vilka kan befaras medföra påtagligt skadliga gränsöverskridande effekter (Annex 1). Stämmer Stockholms Hamnars AB vision att den planerade storhamnen kommer att kunna locka över sjötransporter från väst- och sydsvenska hamnar till att direkt anlöpa Norvik kommer fler fartyg att trafikera Östersjön och de känsliga stråken bl.a. förbi Gotland. I enlighet med konventionen skall allmänheten i berörda områden ges tillfälle att yttra sig över MKB:n. Eftersom samrådsunderlaget inte nämner något om konventionen och dess tillämpning anser föreningen att MKB:n ska offentliggöras i enlighet härmed och med hänsyn tagen till ”grannelagsprincipen”.

Miljökonsekvensbeskrivningen bör också belysa den planerade verksamheten och hur den kommer att påverka miljömålen, hotar verksamheten att miljömålen uppnås eller kan den bidra till att nå dessa? De relevanta miljömålen borde vara: Hav i balans och levande kust och skärgård, God bebyggd miljö, Giftfri miljö, Frisk luft, Bara naturlig försurning, Begränsad klimatpåverkan och eventuellt Levande sjöar och vattendrag.

Lokalisering

Alternativa lokaliseringar

Som många aktörer inkl Länsstyrelsen tidigare har påpekat kommer etableringen av en ny hamn att ha stora konsekvenser för transportflöden i regionen. Att begränsa MKB:n till att belysa de lokala förhållandena möjliggör inte den samlade bedömning av verksamhetens effekter på människors hälsa och miljön som MB kräver. Tvärtom krävs en utförlig analys och redogörelse för hamnens påverkan på regionens transportflöden, luftutsläpp, buller, olycksrisker mm. MKB:n måste visa att den valda lokaliseringen inte leder till påtaglig skada på naturen eller människors hälsa.

Att etablera en ny hamn ger stora möjligheter att pröva den bästa lokaliseringen utifrån ett helhetsperspektiv. Naturvårdsverket skriver i Handbok med allmänna råd, 2003:7¹ (s. 32) följande ”Enligt 6 kap. 7 § första stycket punkt 4 miljöbalken ska en MKB innehålla en redovisning av alternativa lokaliseringar av verksamheten om sådana är möjliga. Orsaken till att flera alternativ ska utredas är att hamnen ska placeras där det är lämpligast ur hälso- och miljöperspektiv (lokaliseringsprincipen). Detta bedöms genom en jämförelse mellan olika alternativ. Finns inga alternativa lokaliseringar ska det anges och motiveras. Det är prövningsmyndigheten som tar ställning till om MKB:n uppfyller kraven, bl.a. i fråga om redovisning av alternativ lokalisering. Redovisning av alternativa lokaliseringar gäller i första hand då oexploaterad mark tas i bruk. ...” Vi vill i anslutning till detta understryka att den planerade hamnen kommer att ta oexploaterad mark i anspråk (jfr avsnitt om naturmiljö nedan) och kommer att vara en ny verksamhet i förhållande till nuläget.

Vidare nämns det i förarbetena till MB (Prop 1997/98:45 s. 291) att beträffande kommunikationer kan det bli fråga om ”en utbyggd järnväg istället för en flygplats”. Här uttalas även att ”miljökonsekvenserna skall vara så utredda att det, om övriga relevanta förutsättningar föreligger, skall vara möjligt för den tillståndsprövande myndigheten att vid behandling av en ansökan ge tillstånd även till en annan verksamhet eller anläggning än den en ansökan i första hand gäller. ... Särskilt beträffande projekt som sker i det allmännas intresse och som kan ha stor påverkan på miljön eller människors levnadsförhållanden måste sökanden vara beredd att acceptera alternativa lösningar och bör vara beredd att medverka till sådana lösningar.”

Föreningen förväntar sig att noggranna utredningar av alternativa lokaliseringar och dess miljökonsekvenser har gjorts i den slutliga MKB:n.

¹ Naturvårdsverket. Hamnar - Om hälso- och miljöpåverkan, MKB, tillståndsprövning m.m. Handbok med allmänna råd 2003:7, november 2003.

Vägtransporter

Väg 225 nämns som en av vägarna där vägtransporter till/från hamnen kommer att ske. Vägen är fullständigt olämplig för tunga lastbiltransporter. Riktigt är att det redan nu visar sig att ett antal tunga transporter med mål längre väster- eller söderut väljer väg 225. Användandet av väg 225 ökar riskerna för trafikolyckor pga. vägens dåliga beskaffenhet. Vidare finns det en risk att ökande trafikflöden på väg 225 kommer att leda till krav på nya motorleder såsom en vägförbindelse över Himmerfjärden ("E4-syd"), med höga kostnader för skattebetalarna och stora intrång i naturen till följd.

En rapport från BMT Transport Solutions GmbH² visar vidare vilka start-/målpunkter godset från dagens ro-ro-transporter till Nynäshamn beräknas ha. Mål- och upptagningsområden för rutterna Ventspils resp. Riga – Nynäshamn sträcker sig hela vägen till Norge och i stor omfattning till områdena söder om linjen Stockholm-Oslo. Enbart rutten Gdansk-Nynäshamn har ett mål- och upptagningsområde som ligger norr om linjen Stockholm-Oslo. Föreningen menar att rapporten visar tydligt att det finns andra hamnar i Sverige som ligger söder om Norvik som med fördel kunde ta emot den ro-ro-trafik som kommer österifrån, både idag och i framtiden. Norvik däremot kan knappast anses vara en lyckad lokalisering för ro-ro -transporter till Sverige, effekten kommer att bli många tunga transporter via väg 225 för att komma väster- och söderut.

Järnvägsanslutning

Hamnbolaget har marknadsfört Norvik som en extra miljöanpassad hamn, inte minst tack vare möjligheten att utnyttja järnväg för vidaretransport av gods till/från hamnen. I samrådsunderlaget skrivs det nu att spåren med planerad uppgradering 2014/15 ger den kapacitet som erfordras för godstransporter till/från hamnen. Anledningen är dock inte att beslut har fattats om att satsa på en rejäl uppgradering, utan att det bedömts som om enbart en mycket liten del av godstransporterna förväntas gå på tåg. För ro-ro-delen är bedömningen enligt ovan nämnda rapport från BMT Transport Solutions GmbH att ca 2-4 procent av godset kommer att vidaretransporteras på spår. Eftersom den totala andelen järnvägstransporter enligt samrådsunderlaget bedöms som ca 12 procent måste containertrafikens andel ligga på ca 10 procent av de totala godsmängderna. Detta kan jämföras med Göteborgs hamn, där drygt 30 procent av containergodset går på spår. Det är viktigt att utredningarna av alternativa lokaliseringar noggrant undersöker om alternativen skulle medföra en större andel järnvägstransporter än en hamn vid Norvik. Vidare måste förutsättningarna för att öka andelen järnvägstransporter från en hamn vid Norvik undersökas närmare.

Sammanfattningsvis anser föreningen att landinfrastrukturen i anslutning till Norvik inte är tillräcklig för en ny hamn, att transportmönster för ro-ro-gods visar att stora delar av godset har mål utanför regionen samt att det finns andra hamnar som kan hantera fartyg av de storlekar som förväntas anlöpa Norvik. Samtidigt kan containergodset förväntas ha Stockholms län respektive Mälardalsregionen som mål i mycket högre utsträckning.

Därför föreslår föreningen att Stockholms hamn redovisar effekterna av alternativa lokaliseringar för containergods och för ro-ro-gods var för sig.

Direkta effekter av hamnverksamheten

Emissioner till luft

En viktig punkt och direkt effekt av hamnverksamheten är miljöpåverkan från fartyg i hamnområdet, antingen under manövrering i hamnbassängen eller när de ligger vid kaj. Att bygga en ny hamn borde ge förträffliga förutsättningar att använda sig av bästa möjliga tekniken i olika avseenden. Förutsättningar för el-anslutning för fartyg vid kaj bör skapas från början. Åtgärder för att minska luftutsläpp och buller från fartyg inom hamnområdet bör vidtas. Även om hamnbolaget inte kan tvinga fartyg att tex installera ljuddämpande utrustning, tanka lågsvavelhaltigt bränsle och/eller installera teknik för att minska kväveoxidutsläppen finns det stora möjligheter att antingen via incitamentsystem eller genom samtal med rederier i linjetrafik komma så långt som möjligt. MKB:n måste redogöra för hur hamnbolaget tänker arbeta för att minska miljöpåverkan från fartyg i hamnområdet.

² BMT Transport Solutions GmbH. Potential RoRo-volumes via Port of Nynäshamn/Norvikudde. Final report 15 March 2006.

Naturmiljön

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering från 2005 har visat att det finns höga eller mycket höga naturvärden inom det planerade hamnområdet. Enligt samrådsunderlaget kommer de nyckelbiotoper och det naturvärde som har identifierats inom hamnområdet att helt eller delvis avlägsnas vid anläggandet av hamnen. Med tanke på de höga naturvärdena anser föreningen att det är nödvändigt att de olika utformningar av hamnen som nämns på s. 12 i underlaget innefattar alternativ som undviker inverkan på naturvärdena. De alternativa utformningar som innebär intrång i områden med höga naturvärden bör inkludera åtgärder som kompenserar naturvärdesförlusterna genom t.ex. ökat skydd av andra skogsområden med höga naturvärden. Föreningen förväntar sig vidare noggranna kompletterande inventeringar av insekter och svampar med sakkunnig experthjälp.

Marinbiologi

Av underlaget framgår att anläggandet av hamnen medför omfattande störningar av vattenmiljön i form av t.ex. utfyllnader, muddringar och sprängningar. Utredningen som är under framtagande för att redovisa nuvarande förhållanden, konsekvenser och skyddsåtgärder bör ta särskild hänsyn till att redan i nuläget har Fiskeriverket konstaterat att rekryteringssituationen för viktiga fritidsfiskearter såsom abborre är kritisk i Stockholms södra skärgård.³ Med tanke på denna situation är varje tillkommande ny störning av fiskfaunan särskilt allvarlig. Enligt uppgift från sportfiskare är vidare viken vid Norviksholmen viktig för havsöring. Förekomst av eventuella miljögifter på bottenarna bör också undersökas.

Friluftsliv

Underlaget ger en missvisande bild av områdets betydelse för friluftslivet. Området utnyttjas för exempelvis promenader, bad och fiske. Inom själva hamnområdet utgör särskilt Norviksholmen ett mål för friluftslivet. Vidare ligger Alhagens våtmark nära det planerade hamnområdet, och denna våtmark är ett populärt friluftsområde med iordninggjorda promenadslingor och picknickplatser samt med ett rikt fågelliv. I underlagets beskrivning av lokaliseringen (avsnitt 2.4) nämns inte våtmarkens funktion för friluftslivet, utan enbart våtmarkens vattenreningsfunktion. I detta avsnitt beskrivs vidare hamnområdet som att det ligger "i så gott som omedelbar anslutning till raffinaderiet Nynäs Refining AB" trots att raffinaderiet knappt är synligt från Norvikudden. Det framgår inte heller uttryckligen att hamnområdets nordvästra hörn och järnvägsanslutningen skulle göra intrång i områden som enligt den fördjupade översiktsplanen för Nynäshamns stad är avsett som grön skyddszon och parkmark (jfr underlagets bilaga 1 och 3).

I avsnitt 7 i underlaget hävdas att naturområdena i södra Norviksområdet och Alhagens våtmark utgör närrekreationsområden för boende i bostadsområdena Hacktorp och Kalvö. Föreningens bedömning är att Norviksområdet och Alhagens våtmark utgör rekreationsområden även för en betydligt större krets av boende och besökare. Vidare är själva vattenområdet livligt trafikerat av fritidsbåtar. Det är därför mycket viktigt med en ambitiös och noggrann utredning av nuvarande förhållanden, konsekvenser och skyddsåtgärder med avseende på friluftslivet är tillräckligt ambitiös och görs med sakkunnig experthjälp.

Dagvatten

Bästa möjliga teknik (BAT) för rening av dagvatten som uppkommer genom verksamheten bör tillämpas.

Indirekta effekter av hamnverksamheten

Föreningen anser att avgränsningen för utredning av indirekta effekter från transporter till och från hamnen som redovisas på s 9 samrådsunderlaget är godtagbar när det gäller vägtrafiken. Angående sjötrafiken menar föreningen däremot att den planerade hamnen ska hantera så stora trafikmängder att det är rimligt att redovisa den sjötrafik som går till/från Norvik fram till den punkt där fartygen från hamnen inte längre är den dominerande sjöfarten. Var denna punkt ligger bör analyseras för de olika utbyggnadsetapperna som planeras. Angående järnvägen bör även här gränsen dras vid den punkt där godstransporterna som kan hänföras till hamnen inte

³ Ljunggren, L. Sandström, A., Johansson, G., Sundblad, G., Karås, P., Rekryteringsproblem hos Östersjöns kustfiskbestånd. Finfo 2005:5, Fiskeriverket, Göteborg, 2005.

längre utgör den dominerande trafiken. Detta är troligen inte där spåren träffar på Nynäsbanan utan där Nynäsbanan träffar på stambanan.

Övrigt

Norvik planeras för att kunna hantera containervolymer mer än 10 gånger större än den nuvarande hamnverksamheten i Stockholm. Många remissyttranden till utredningen "Att hamna rätt" anser att det inte finns underlag för denna väldiga expansion, inte ens om man tar en stor del av det gods som idag går till andra ostkusthamnar och till Göteborg. Föreningen konstaterar också att den planerade hamnen sedan det tidiga samrådet hösten 2005 har vuxit och att det nu planeras för ytterligare 200 000 TEU som förväntas hanteras av Norvik.

Samtidigt pågår olika processer både för att skapa en samsyn kring den regionala hamnutvecklingen och för att med hjälp av en statlig förhandlingsman utveckla stärkt samarbete mellan olika hamnbolag. Föreningen förordar starkt att Stockholms Hamnar AB inväntar resultat från dessa pågående processer för att sätta sina planer på ny hamn i Norvik i ett större, samhällsekonomiskt sammanhang istället för att låta rent företagsekonomiska intressen styra. Optimalt vore en nationell hamnstrategi som syftar till att samordna infrastruktursatsningar för väg, järnväg och hamnar samt att peka ut de hamnlägen i Sverige som ger störst samhällsekonomiskt nytta.

Stockholm den 9 juni 2006
Naturskyddsföreningen i Stockholms län

.....
Mårten Wallberg
Ordförande

.....
Susanne Ortmanns
Kanslichef

Stockholm den 20 november 2006

Till
Mattias Sandell
Stockholms Hamn AB
Box 27 314
102 54 Stockholm

Naturskyddsföreningens i Stockholms län synpunkter på förstudien om industrispår till hamnen Stockholm-Nynäshamn, Norvikudden

Naturskyddsföreningen i Stockholms län (föreningen) är starkt kritisk till Stockholms Hamnars planer att bygga en ny storhamn vid Norvik i Nynäshamn. Oavsett vad vi anser om lämpligheten att etablera en storhamn med stora infrastrukturkrav på landsidan i Norvik är dock en fungerande godsspårförbindelse ett måste för varje modern hamn. Vi lämnar följande synpunkter på förstudie för industrispåret.

Synpunkterna har tagits fram i samråd med Naturskyddsföreningen i Nynäshamn.

Sammanfattning

Naturskyddsföreningen anser att

1. Det är olämpligt att etablera en storhamn vid Norvik. Om hamnen ändå byggs är det ett måste med en välfungerande godsspårförbindelse som leder till så små natur-, rekreations- och bullerstörningar som möjligt.
2. Samrådet borde inte enbart ha varit skriftligt. Detta begränsar antalet synpunkter på ett olyckligt sätt, i synnerhet som samrådsmaterialet är mycket knapphändigt.

3. Det knapphändiga materialet gör det svårt att utvärdera alternativen. Samtliga utredningsalternativ bör därför vara föremål för en noggrann miljökonsekvensbeskrivning.

4. Materialet visar dock att det finns stora problem med samtliga fyra utredningsalternativ ur natur-, rekreations- och bullersynpunkt. De ansluter exempelvis alla till Norviksuddens norra del och skulle därmed göra intrång i en stor nyckelbiotop. Därför bör ytterligare ett utredningsalternativ studeras, nämligen att alternativ 3 efter tunneldragningen fortsätter längs med den befintliga vägen till Norvikudden och ansluter till det tänkta hamnområdets södra del.

Övergripande synpunkter

Vi menar att det är olyckligt att Stockholms Hamnar har valt att genomföra enbart ett skriftligt samråd. Detta begränsar med stor sannolikhet mängden värdefulla synpunkter som hade kunnat samlas in från människor som bor i Nynäshamn och som kan omgivningarna och dess historia. För många är kravet på att skriftligt yttra sig ett oöverstigit byråkratiskt hinder där det är enklare att få sin röst hörd på ett riktigt samrådsmöte.

Vi vill vidare gärna hänvisa till att lagen (1995:1649, 4§) om byggande av järnväg kräver ”att järnvägen får ett sådant läge och utförande att ändamålet med järnvägen vinnas med minsta intrång och olägenhet utan oskäligen kostnad, och att hänsyn tas till stads- och landskapsbilden och till natur- och kulturvärden”. Det är mycket viktigt att en noggrann miljökonsekvensbeskrivning görs för utredningsalternativen som hamnbolaget listar i sitt knapphändiga samrådsmaterial. Samtliga fyra alternativ påverkar miljön på olika sätt, bland annat inkräktar alla på nyckelbiotoper eller naturvärdesobjekt identifierade av Skogsstyrelsen. Det måste även utredas noga hur alternativen påverkar rekreationsvärdena i Alhagens våtmark med omgivningar.

Utgångspunkten för våra synpunkter är dels förekomsten av nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt enligt bifogade karta från Skogsstyrelsen och dels faktumet att Alhagens våtmark utgör ett viktigt rekreationsområde för invånarna i Nynäshamn. Våtmarken med sitt rika fågelliv drar även till sig besökare som inte bor i Nynäshamn. Vidare är våtmarken anlagd för att fungera som fälla för näringsämnen i vatten från Nynäshamns avloppsreningsverk. Detta leder till att många besöker våtmarken i studiesyfte och våtmarken används även av kommunens naturskola för pedagogisk verksamhet. I våtmarken finns iordninggjorda promenadvägar/-stigar med informationstavlor om våtmarkens funktion och natur.

De olika alternativen

Utöver det som beskrivs i samrådsunderlaget vill vi påpeka att alternativ 1 leder till oönskade intrång på utloppet av Alhagens våtmark. Där finns ett fint iordningsställt vattendrag/fors med rastplats, som är en naturlig slutpunkt för besökare till våtmarken. Alternativet påverkar därför områdets rekreationsvärden negativt. Dessutom skulle alternativ 1 göra intrång i ett naturvärdesobjekt (objekt ID 090874051) bestående av barrblandskog omedelbart öster om utloppet (se bifogade karta).

Alternativ 2 löper nära våtmarken och torde precis som underlaget beskriver leda till allvarliga försämringar av områdets betydelse för rekreationen. En sådan sträckning påverkar också själva skogsbården mot våtmarken och de värdefulla hassellundarna i naturvärdesobjekt 29 (se bifogade karta).

En delvis placering i tunnel som alternativ 3 föreslår kan minska barriäreffekterna och bullerpåverkan. Ett stort problem med detta alternativ är att det förutsätter en storskalig bortsprängning av berg (med förstörelse av naturvärdesobjekt 27 och 28 i bifogade karta) som enligt planerna ska ske i det lilafärgade området på kartan.

Alternativ 4 har också problemet att det förutsätter samma storskaliga bortsprängning av berg som alternativ 3. Detta alternativ blir även mycket bullrigt för de boende i Nynäshamns centrala delar.

Utöver dessa problem har samtliga alternativ det gemensamt att de ansluter till det tänkta hamnområdets norra del och därmed gör ett oacceptabelt intrång i en stor nyckelbiotop (26 i bifogade karta).

Med tanke på de här nackdelarna föreslår vi att ytterligare en alternativ dragning studeras, nämligen att utredningsalternativ 3 efter sträckan i tunneln dras längs med den befintliga vägen till Norvik, dvs. att järnvägen kommer in i Norviks södra del, inte i den norra. En sådan variant av alternativ 3 öppnar också för möjligheten att bygga ett stickspår till dagens oljeraffinaderiområde som inom ett 20-30 års perspektiv kommer att minska

hanteringen av olja och öka hanteringen av exempelvis fasta biobränslen med mera. Ökade möjlighet till spårtransporter borde vara intressant även för verksamheterna i detta område, om inte idag så dock i framtiden. Även dessa möjligheter borde ingå i den fortsatta utredningen.

Slutsatser

Våra slutsatser är därför – utifrån det som sagt knapphändiga samrådsmaterialet – att miljö- och rekrekationskonsekvenserna av samtliga alternativ bör utredas närmare och att utredningen utvidgas med ytterligare ett alternativ, nämligen att alternativ 3 efter sträckan i tunneln dras längs med den befintliga vägen till Norviks södra del.

.....
Mårten Wallberg
Ordförande

.....
Susanne Ortman
Kanslichef